EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 1.3.2024
COM(2024) 92 final

2024/0048 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o přistoupení Tongy k prozatímní dohodě o partnerství mezi Evropským společenstvím na jedné straně a tichomořskými státy na straně druhé

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

• Odůvodnění a cíle návrhu

Připojený návrh rozhodnutí Rady představuje právní nástroj pro schválení přistoupení Tongy k prozatímní dohodě o partnerství mezi Evropským společenstvím na jedné straně a tichomořskými státy na straně druhé (dále jen „dohoda“) jménem Evropské unie (EU) podle čl. 218 odst. 6 Smlouvy o fungování Evropské unie.

Dne 12. června 2002 zmocnila Rada Komisi, aby zahájila jednání o dohodách o hospodářském partnerství (EPA) s africkými, karibskými a tichomořskými státy (AKT).

Dne 30. července 2009 podepsala EU prozatímní dohodu o hospodářském partnerství mezi Unií (tehdy Evropským společenstvím) na jedné straně a tichomořskými státy na straně druhé. Prozatímní dohodu o hospodářském partnerství od 20. prosince 2009 prozatímně provádí Papua-Nová Guinea a od 28. července 2014 Fidžijská republika.

Článek 80 prozatímní dohody o hospodářském partnerství stanoví, že k dohodě mohou přistoupit další tichomořské ostrovy. V souladu s tím Nezávislý stát Samoa přistoupil k dohodě a od 31. prosince 2018 ji provádí prozatímně a Šalamounovy ostrovy k ní přistoupily a prozatímně ji provádějí od 17. května 2020.

Dne 13. července 2023 Tonga Komisi předložila žádost o přistoupení k prozatímní dohodě o hospodářském partnerství společně s nabídkou přístupu na trh. Komise tuto nabídku posoudila a došla k závěru, že je přijatelná. Jednání pak jménem Unie uzavřela.

• Soulad s platnými předpisy v této oblasti politiky

Tímto návrhem se provádí Dohoda o partnerství mezi členy skupiny afrických, karibských a tichomořských států na jedné straně a Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně druhé (dále jen „dohoda o partnerství AKT-EU“ nebo dohoda z Cotonou, jež má být nahrazena „dohodou OAKTS–EU“ (dohoda, která nahradí dohodu z Cotonou))[1].

Přistoupení Tongy k prozatímní dohodě o hospodářském partnerství mezi EU, Fidži, Papuou-Novou Guineou, Samoou a Šalomounovými ostrovy[2], jež je asymetrickou obchodní dohodou slučitelnou s pravidly WTO, posiluje právní rámec obchodních vztahů EU s partnerskými zeměmi a usnadňuje vzájemný obchod. Rovněž začleňuje Tongu do režimu společných pravidel a institucí ustavených prozatímní dohodou o hospodářském partnerství.

Poté, co Světová banka zařadila Tongu mezi země s vyššími středními příjmy, byla země v roce 2019 vyňata ze seznamu zemí zvýhodněných v rámci všeobecného systému preferencí (GSP) a od 1. ledna 2021 již nepožívá výhod preferencí GSP (bezcelní a bezkvótový přístup na trh EU).

Předpokládá se, že po přistoupení a do doby, než tichomořské strany dohody (Fidži, Papua-Nová Guinea, Samoa a Šalomounovy ostrovy) dokončí příslušné vnitřní postupy, budou EU a Tonga dohodu v souladu s čl. 76 odst. 3 dohody prozatímně provádět poté, co si vzájemně písemně oznámí dokončení postupů nezbytných pro tento účel.

---

[1] Úř. věst. L 287, 4.11.2010, s. 3, dohoda pozměněná dohodou podepsanou v Lucemburku dne 25. června 2005 (Úř. věst. L 209, 11.8.2005, s. 27) a dohodou podepsanou v Ouagadougou dne 22. června 2010 (Úř. věst. L 287, 4.11.2010, s. 3).

[2] Rozhodnutí Rady ze dne 13. července 2009 o podpisu a prozatímním provádění prozatímní dohody o partnerství mezi Evropským společenstvím na jedné straně a tichomořskými státy na straně druhé (Úř. věst. L 272, 16.10.2009, s. 1).

- **Soulad s ostatními politikami Unie**

Dohoda o hospodářském partnerství obsahuje ustanovení o udržitelném rozvoji (článek 3), jímž strany znovu potvrzují, že cíl udržitelného rozvoje je nedílnou součástí ustanovení uvedené dohody v souladu se zastřešujícími cíli a zásadami stanovenými v dohodě z Cotonou a zejména s obecným závazkem omezit a nakonec vymýtit chudobu způsobem, jenž bude odpovídat cílům udržitelného rozvoje.

Prozatímní dohoda o hospodářském partnerství je obchodní dohodou zaměřenou na rozvoj, jež Tonze nabízí asymetrický přístup na trh, umožňuje jí chránit citlivá odvětví před liberalizací a současně poskytuje řadu záruk a ustanovení, pokud jde o ochranu rozvíjejících se průmyslových odvětví. Obsahuje rovněž ustanovení o pravidlech původu, která usnadňují vývoz z Tongy do EU. Tato ustanovení přispívají k plnění cíle soudržnosti politik ve prospěch rozvoje[3] a jsou v souladu s článkem 208 Smlouvy o fungování EU.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právní základ**

Právním základem pro toto rozhodnutí Rady je Smlouva o fungování Evropské unie, a zejména čl. 207 odst. 4 první pododstavec ve spojení s čl. 218 odst. 6 písm. a) bodem v) této smlouvy.

- **Subsidiarita (v případě nevýlučné pravomoci)**

Společná obchodní politika je v souladu s čl. 3 odst. 1 písm. e) Smlouvy o fungování EU definována jako oblast, jež spadá do výlučné pravomoci Unie.

- **Proporcionalita**

Tento návrh je nezbytný k provádění mezinárodních závazků Unie, jak je stanoveno v dohodě o partnerství AKT-EU, zejména s cílem uzavřít nové obchodní dohody slučitelné s pravidly Světové obchodní organizace (WTO), odstraňující postupně překážky obchodu mezi stranami a zlepšující spolupráci ve všech oblastech souvisejících s obchodem.

- **Volba nástroje**

Neexistuje žádný jiný právní nástroj, který by mohl být použit za účelem dosažení cíle vyjádřeného v tomto návrhu.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ *EX POST*, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

- **Hodnocení *ex post* / kontroly účelnosti platných právních předpisů**

Nevztahuje se na tento návrh.

- **Posouzení dopadů**

Posouzení dopadů dohod o hospodářském partnerství zemí EU a AKT na udržitelnost bylo provedeno mezi roky 2003 a 2007. Mandát pro tento projekt zveřejnila Evropská komise v roce 2002 v rámci soutěžní výzvy k podávání nabídek. Na základě této výzvy k podávání nabídek byla v srpnu 2002 přidělena pětiletá rámcová zakázka společnosti PwC France.

[3] Prostřednictvím soudržnosti politik ve prospěch rozvoje se EU a její členské státy snaží zohlednit rozvojové cíle v politikách, které budou mít pravděpodobně dopad na rozvojové země. Cílem soudržnosti politik ve prospěch rozvoje je minimalizovat rozpory a vytvářet synergie mezi různými politikami EU. Jejím cílem je rovněž zvýšit účinnost rozvojové spolupráce ve prospěch našich partnerských zemí.

Návrh závěrečné zprávy posouzení dopadů na udržitelnost byl zainteresovaným stranám v Evropě představen během jednání dialogu EU s občanskou společností, který zorganizovala v Bruselu dne 23. března 2007 Evropská komise. Nebylo provedeno žádné nové posouzení dopadů na udržitelnost, protože tato iniciativa se týká přistoupení ke stávající dohodě, kterou již uplatňují ostatní tichomořské ostrovní státy, jejichž strukturální charakteristiky a hospodářská a sociální situace jsou srovnatelné se strukturálními charakteristikami a hospodářskou a sociální situací Tongy.

- **Účelnost právních předpisů a zjednodušení**

Schválení přistoupení Tongy k prozatímní dohodě o hospodářském partnerství nepodléhá postupům REFIT, nevyplývají z ní žádné náklady pro malé a střední podniky Unie ani nepředstavuje žádný problém z hlediska digitálního prostředí.

- **Základní práva**

Návrh nemá žádné dopady na ochranu základních práv v Unii.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Tonga bude mít plný bezcelní a bezkvótový přístup na trh EU pro všechny produkty výměnou za postupné otevírání svého trhu produktům z EU. Vzhledem k tomu, že po přistoupení k dohodě bude přístup Tongy na trh EU probíhat převážně za stejných preferenčních podmínek (jako dříve v rámci standardního systému GSP), nebude mít návrh žádné dopady na rozpočet.

5. OSTATNÍ PRVKY

- **Výhody přistoupení pro hospodářské subjekty**

Prozatímní dohoda o hospodářském partnerství stanoví podmínky umožňující hospodářským subjektům EU plně využívat příležitostí mezi příslušnými ekonomikami. Během provádění prozatímní dohody o hospodářském partnerství budou vývozci průmyslových výrobků z EU do Tongy z velké části osvobozeni od placení cel. Dohoda splňuje kritéria stanovená v článku XXIV GATT 1994 (která se týkají odstranění cel a dalších pravidel omezujících obchod s ohledem na veškeré obchodování mezi stranami). Nabídka z velké části splňuje prahovou hodnotu WTO, tj. 78,9 % liberalizace (v celních položkách), což odpovídá 81 % objemu vývozu EU za 20 let. Tonga bude těžit ze zachování bezcelního a bezkvótového přístupu na trh EU.

Prozatímní dohoda o hospodářském partnerství stanoví rovněž řadu podmínek mimo jiné v oblasti udržitelného rozvoje, technických překážek obchodu a sanitárních a fytosanitárních opatření. Strany prozatímní dohody o hospodářském partnerství se dále účastní zasedání Výboru pro obchod zřízeného podle dohody. Možnost EU využít dvoustranného mechanismu řešení sporů vytvořeného na základě dohody přispívá k cíli zabezpečit transparentní, nediskriminační a předvídatelné prostředí pro subjekty EU v tichomořských zemích.

- **Plány provádění a způsoby monitorování, hodnocení a podávání zpráv**

Tonga se bude podílet na práci Výboru pro obchod, který byl zřízen v souladu s článkem 68 prozatímní dohody o hospodářském partnerství, zabývá se veškerými záležitostmi nezbytnými k provádění dohody, včetně monitorování a přezkumu jejího provádění, zajišťuje koordinaci a konzultace ohledně opatření týkajících se technických překážek obchodu a sanitárních a fytosanitárních opatření, identifikuje a přezkoumává prioritní odvětví a produkty a výsledné

prioritní oblasti spolupráce a provádí doporučení změn dohody. Výbor pro obchod je tvořen zástupci smluvních stran.

- **Informativní dokumenty (u směrnic)**

Nevztahuje se na tento návrh.

- **Podrobné vysvětlení konkrétních ustanovení návrhu**

Články 1 a 2 návrhu obsahují ustanovení o schválení přistoupení Tongy k prozatímní dohodě o hospodářském partnerství jménem Unie a o oznámeních vyjadřujících souhlas Evropské unie s přistoupením a prozatímním prováděním dohody v souladu s jejím čl. 76 odst. 3.

Článek 3 upřesňuje, že schválení přistoupení nesmí být vykládáno tak, že uděluje práva nebo ukládá povinnosti, jichž je možné se přímo dovolávat u soudů Unie nebo členských států.

Článek 4 stanoví den vstupu rozhodnutí v platnost.

2024/0048 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o přistoupení Tongy k prozatímní dohodě o partnerství mezi Evropským společenstvím na jedné straně a tichomořskými státy na straně druhé

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 207 odst. 4 první pododstavec ve spojení s čl. 218 odst. 6 druhým pododstavcem písm. a) bodem v) této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

s ohledem na souhlas Evropského parlamentu[4],

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Dne 12. června 2002 zmocnila Rada Komisi, aby zahájila jednání o dohodách o hospodářském partnerství s africkými, karibskými a tichomořskými státy[5].

(2) Prozatímní dohoda o partnerství mezi Evropským společenstvím na jedné straně a tichomořskými státy na straně druhé[6] (dále jen „prozatímní dohoda o partnerství“), jež vytváří rámec dohody o hospodářském partnerství, byla podepsána dne 30. července 2009 v Londýně. Prozatímní dohodu o hospodářském partnerství prozatímně provádí ode dne 20. prosince 2009 Papua-Nová Guinea a od 28. července 2014 Fidžijská republika.

(3) Článek 80 prozatímní dohody o partnerství obsahuje ustanovení o přistoupení dalších tichomořských ostrovních států. V souladu s tím Nezávislý stát Samoa přistoupil k prozatímní dohodě o partnerství a od 31. prosince 2018 ji prozatímně provádí a Šalamounovy ostrovy k ní přistoupily a prozatímně ji provádějí od 17. května 2020.

(4) Dne 13. července 2023 předložila Tonga Unii žádost o přistoupení společně s nabídkou přístupu na trh.

(5) Komise nabídku Tongy posoudila a shledala ji přijatelnou. Dne 27. září 2023 proto Komise jednání s Tongou uzavřela.

(6) V souladu s čl. 76 odst. 3 prozatímní dohody o partnerství mají Unie a Tonga uvedenou dohodu začít prozatímně provádět deset dní poté, co si vzájemně písemně oznámí dokončení postupů nezbytných pro tento účel.

(7) Přistoupení Tongy k prozatímní dohodě o partnerství by mělo být schváleno jménem Unie s výhradou uložení aktu o přistoupení Tongy podle čl. 80 odst. 2 uvedené dohody,

---

4 Evropský parlament vyslovil souhlas dne [datum].

5 Směrnice Rady pro vyjednávání dohod o hospodářském partnerství se zeměmi a regiony AKT (9930/02 (DG E II) HH/sg).

6 Rozhodnutí Rady 2009/729/ES ze dne 13. července 2009 o podpisu a prozatímním provádění prozatímní dohody o partnerství mezi Evropským společenstvím na jedné straně a tichomořskými státy na straně druhé (Úř. věst. L 272, 16.10.2009, s. 1).

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

1. Přistoupení Tongy k prozatímní dohodě o partnerství mezi Evropským společenstvím na jedné straně a tichomořskými státy na straně druhé (dále jen „prozatímní dohoda o partnerství“) se schvaluje jménem Unie s výhradou toho, že Tonga uloží akt o přistoupení podle čl. 80 odst. 2 uvedené dohody.
2. Předsedkyně Komise oznámí za Unii ostatním stranám prozatímní dohody o partnerství a Tonze schválení přistoupení Tongy k prozatímní dohodě o partnerství jménem Unie.
3. Znění nabídky přístupu na trh Tongy se připojuje k tomuto rozhodnutí.

Článek 2

1. Pro účely prozatímního provádění prozatímní dohody o partnerství mezi Unií a Tongou učiní předsedkyně Komise jménem Unie oznámení podle čl. 76 odst. 3 prozatímní dohody o partnerství.
2. Unie a Tonga začnou prozatímní dohodu o partnerství prozatímně provádět deset dní poté, co si vzájemně písemně oznámí dokončení postupů nezbytných pro tento účel v souladu s odstavcem 1.

Článek 3

Schválení přistoupení Tongy k prozatímní dohodě o partnerství nelze vykládat tak, že uděluje práva nebo ukládá povinnosti, jichž je možné se přímo dovolávat u soudů Unie nebo členských států.

Článek 4

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dnem přijetí.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda/předsedkyně